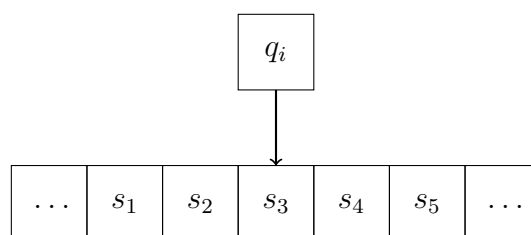

Zadanie «Maszyna Turinga» (tur)

Wprowadzenie

Maszyna Turinga jest automatem abstrakcyjnym składającym się z nieskończenie długiej taśmy podzielonej na kratki, zawierające symbole pewnego alfabetu oraz inteligentnej głowicy przesuwającej się nad taśmą:

Głowica nazywana jest inteligentną dlatego, że umie odczytywać (rozróżniać) symbole s_i zapisane na taśmie oraz – jeżeli istnieje taka potrzeba – również zapisywać na niej symbole należące do pewnego alfabetu. Może również zmieniać swój stan wewnętrzny q_i .

Według tezy Churcha-Turinga każdy algorytm może być realizowany przez odpowiednio zaprogramowaną maszynę Turinga, przy czym program ma postać tablicy charakterystycznej, w której w poszczególnych komórkach znajdujących się na przecięciu wiersza i i kolumny j umieszczone są rozkazy R_{ij} postaci:

$$R_{ij} = (s_k, q_l, p_m).$$

Powyższy zapis można interpretować następująco. Jeśli będąc w stanie q_j głowica odczytała symbol s_i , to należy zapisać na taśmie symbol s_k , zmienić stan wewnętrzny głowicy na q_l i dokonać przesunięcia głowicy w kierunku p_m . Oznacza to, że każdy rozkaz R_{ij} jest jednoznacznie związany ze stanem maszyny q_j i symbolem s_i . Dodatkowo, kierunek p określa się jedną z liter:

P – ruch o jedną kratkę w prawo,

L – ruch o jedną kratkę w lewo,

N – nic nie rób (głowica pozostaje w tej samej pozycji, w której jest obecnie).

	q_1	q_2	$\dots$	q_j	$\dots$	q_m
s_1						
s_2						
$\vdots$						
s_i				R_{ij}		
$\vdots$						
s_n						

Zadanie

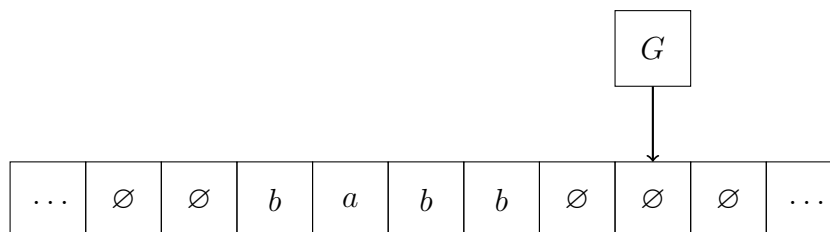
Na taśmie maszyny Turinga znajduje się słowo o skończonej długości złożone jedynie z liter a i b otoczone symbolami pustymi $\emptyset$. Zaprojektować algorytm, który będzie sterować głowicą maszyny tak, aby automat czytał to słowo począwszy od prawej strony, i sprawdzał, których liter w słowie jest więcej. W przypadku, gdy okaże się, że w słowie jest więcej liter a , po skończonej pracy, głowica powinna powrócić na prawą stronę słowa i w miejsce pierwszego pustego symbolu wpisać A . Analogicznie, gdyby okazało się, że w słowie jest więcej liter b , po skończonej pracy, głowica powinna powrócić na prawą stronę słowa i w miejsce pierwszego pustego symbolu wpisać B . W przypadku gdyby liczba liter a i b w słowie okazała się równa, głowica powinna powrócić na prawą stronę słowa i w miejsce pierwszego pustego symbolu wpisać N .

Uwagi dodatkowe

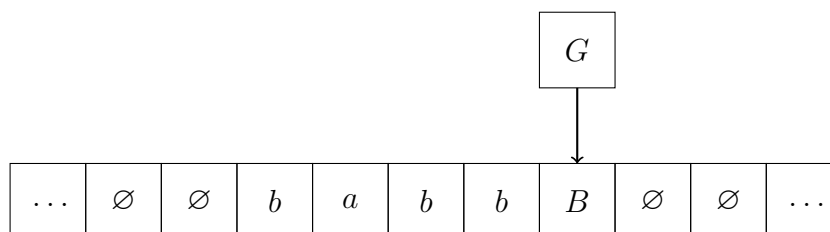
1. W stanie początkowym głowica umieszczona jest z prawej strony słowa nad dowolnym z symboli pustych poprzedzających słowo.
2. Po skończonej pracy głowica powinna pozostać nieruchomo z prawej strony liczby nad wpisaną literą A , B lub N w miejscu, gdzie uprzednio znajdował się pierwszy z symboli pustych poprzedzających słowo.
3. Podczas pracy maszyny głowica może w dowolny sposób zmieniać zawartość komórek (kratek) na taśmie.

Przykład

Zawartość taśmy przed wykonaniem algorytmu:

Zawartość taśmy po wykonaniu algorytmu:

Wynik

Wynikiem zadania ma być tablica charakterystyczna maszyny Turinga opisująca algorytm podany w treści zadania wraz z krótkim komentarzem sposobu pracy maszyny (z uwzględnieniem opisu tego, co się dzieje w poszczególnych stanach głowicy).

Ustalenia techniczne

1. Rozwiązanie należy przygotować w pliku o nazwie `IKU-tur.pdf`, gdzie IKU jest *indywidualnym kodem uczestnika*. Rozmiar pojedynczego pliku nie może przekraczać 5 MB.
2. W lewym górnym rogu rozwiązania należy umieścić numer IKU i kod zadania: «tur». Nie jest dopuszczalne umieszczanie w pliku jakichkolwiek innych danych umożliwiających zidentyfikowanie uczestnika (także we właściwościach pliku).
3. Zadanie należy przesłać przez stronę konkursu «Złoty Indeks» Platformy Zdalnej Edukacji korzystając z łącza do przesyłania rozwiązań zadania «tur».
4. Zadanie jest oceniane w skali 0-15 punktów.